https://corneliaviju.blogspot.com/2015/01/metode-si-tehnici-de-munca-intelectuala.html

Metode şi tehnici de muncă intelectuală - prezentare carte

Autori:L. Ţopa/ Georgeta Lăzărescu/ I. Negură/ C. Olăreanu/ Camelia Roşculeţ/ Maria Debruyer
Coordonator: Leon Ţopa
Editura Didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1979

Recenzie carte

Cartea este structurată pe zece capitole şi pune accent pe latura metodologică a educaţiei permanente. Din paginile sale aflăm că metodele şi tehnicile de muncă intelectuală vor contribui la reducerea supraîncărcării şi la înviorararea programelor de învăţământ, eficientizează programele de învăţământ şi scurtează timpul de învăţare , consolidează stilul muncii intelectuale a omului dezvoltându-i capacitatea de expresie şi ridicând calitatea vieţii sale.

Intensificarea aplicării metodelor şi tehnicilor de muncă intelectuală este parte a educaţiei permanente, un filon al învăţării continue, şcolare şi postşcolare.

Caracterul lucrării este asemeni unui manual, discută, explică, îndrumă şi orientează pe cei interesaţi de creşterea productivităţii în procesul de învăţare, de expresie, de cercetare sau creaţie.

Cartea face o analiză structurată pe două coordoante: *longitudinală* (urmărind succesiunea metodelor şi tehnicilor de muncă intelectuală, de la şcoala primară până la învăţământul postuniversitar.) şi, de asemenea, coordonata *transversală* (analizând structuri, funcţii şi eficienţe specifice celor mai necesare şi mai importante **tehnici de muncă intelectuală** destinate în munca intelectual-profesională.

Capitolul I: *Metode , metodologii, tehnici şi procedee*

Acest capitol determină scopul şi rolul metodelor şi tehnicilor de muncă intelectuală, determină accesibilitatea termenilor de metodă, metodologie, tehnică şi procedeu, folosiţi în sensuri variate în funcţie de rezolvarea problemelor specifice.

Metoda sau sistemul de procedare este o modalitatea de executare a unei acţiuni complexe. constând într-o anumită alegere şi combinare a acţiunilor componente, plănuită şi aptă de a fi aplicată repetat. **Metoda,** adeseori, este definită drept *o cale de însuşire sau soluţioare a unei probleme, o cale care*

presupune sau care scontează un rezultat anumit. Metoda este o cale confirmată, exprimată de experienţă, întrucât s-a dovedit a fi eficientă, controlabilă şi instruibilă, Câtă vreme ceva nu poate fi transmis altuia, nu poate fi considerat o metodă. Termenul *tehnică de cercetare, tehnică a muncii* e folosit de cele mai multe ori în sensul secvenţelor de operaţii specifice, cum ar fi tehnicile de înregistrare şi prelucrare a datelor, operaţii care sunt făcute fie manual, fie cu ajutorul unor instrumente mecanice sau electronice etc. A întocmi o bibliografie folosind fişe, a efectua un experiment într-un laborator de chimie, a lucra cu microscopul în biologie, a lucra cu dicţionare, a folosi intrumente de măsurare, a aplica procedee de concentrare intelectuală de a folosi calculatorul electronic etc., toate aceste acţiuni constituie tehnici, procedee operaţii de muncă intelectuală, având un conţinut variat după natura obiectului şi a disciplinei sau practicii în care lucrăm. Anumite metode de cercetare-învăţare, de exemplu: problematizarea, observarea, experimentul, folosesc tehnici şi procedee variate de măsurare, consemnate în scris, înregistrate pe benzi de magnetofon, film etc.

Tehnicile nu sunt simple operaţii, ci sunt sisteme de operaţii în funcţie de dispozitivele şi mecanismele pe care le folosim, producând schimbări importante în informare, documentare, prelucrare. Îmbinarea tehnicilor cu metodele de muncă intelectuală pentru a sublinia orientarea teoretică mai largă şi, nevoia de a ne referi la metodele de gândire de învaţare şi la aspectele educative ale organizării şi îndrumării muncii intelectuale, ni se fac cunoscute prin intermediul acestei cărţi.

Metodologia

Regulile după care se aplică metodele cunoaşterii ştiintifice, în cadrul disciplinelor ştiinţifice, constituie **obiectul metodologiei**, o ştiinţă de sinteză. Cercetările de metodologie ştiinţifică cuprind două puncte de vedere: unul de *conţinut,* şi altul de *structură*. Metodele şi tehnicile de muncă intelectuale evoluează prin integrare şi diversificare, ca şi prin asimilarea lor în domenii variate. Astfel, metodele matematice, cele experimentale, prognostice etc. cunosc o continuă expansiune şi combinare. Nu există metode pure, cu alte cuvinte, nu există metode despărţite de teorie, aşa cum nu există metodologie ca ştiintă a metodelor şi chiar şi numai ca logică a operaţiilor şi procedeelor care să nu fie legată de o concepţie ştiintifică sau de o concepţie filosofică despre lume şi viată.

Capitolul II; Metodele şi tehnicile de muncă intelectuală în învăţământ

Din acest capitol aflăm că, între metodele de predare (sarcina profesorului) şi metodele de învăţare (sarcina elevilor, studenţilor- studenţilor aflaţi în stagii de perfecţionare), se află domeniul metodelor şi tehnicilor de muncă intelectuală, care are câmp de manifestare atât în munca profesorului, cât şi în cea a elevilor. **Profesorii trebuie să înveţe cum se predă, iar elevii cum se învată**, în ce constă interînvăţarea, autoînvatarea. Mai mult decât cunoştinţele, ca rezultate ale predarii unor ştiinţe, în viată ne sunt necesare priceperile şi deprinderile de a ne însuşi noi cunoştinţe şi, uneori, de a reînvăţa ceea ce am învăţat, într-un fel sau altul, de pe o poziţie sau alta. **A învăţa să înveţi** trebuie să însemne şi a cuceri capacitatea de a critica modul de învăţare, şi de a-l depăşi, fie prin noi surse de învăţare, fie prin noi metode de învăţământ. Formula **,,să-i învăţăm pe elevi să înveţe",** trebuie

privită în sensul extinderii sferei ei, şi integrării metodelor de învăţare, cu metodele muncii intelectuale, şi cu formarea unui stil a unei munci intelectuale. Elevii sunt învăţaţi cum să înveţe în general: cum să-şi organizeze munca de învăţare, cum să-şi însuşească anumite deprinderi cu caracter comun elementar (timp, loc instrumente, cărţi, dicţionare etc.). Există metode cu caracter general, care se aplică în mai multe ştiinţe: observaţia, (zoologie, biogeografie, chimie, ştiinţele sociale), experimentul, metodele statistice, metodele analizei, sintezei, raţionamentul matematic, cibernetic sunt comune mai multor ştiinţe . Întocmirea de planuri ale unor texte citite, a rezumatelor şi conspectelor, a unor referinţe individuale şi colective, constituie o **metodologie a muncii cu cartea**, extensiblă, de la română la alte materii, care pot fi asimilate mai ales prin lecturi. La învăţarea limbilor străine, predomină tehnicile exerciţiilor de pronunţare şi scriere, conversaţie, la interpretarea textelor, ale lecturii, folosirii mijloacelor audiovizule electronice în procesele de asimilare, autocontrol, ale exprimării orale sau al comunicării scrise. **Esenţa muncii intelectuale** constă în înţelegerea utilităţii alternării activităţii şcolarului, trecerea de la joc - la o activitate productivă, de la activitatile libere - la pregatirea lecţiilor şi la îndeplinirea programului şcolar. Alternarea acestor activităţi, a repaosului cu munca, este recomandat să fie însuşită prin motivare, înţelegere, argumentare. Oboseala inutilă, excesul, incapacitatea de a se controla şi de a se conduce, sunt consecinţele lipsei unor metode şi tehnici de muncă intelectuală.
Trebuie să discutăm cu elevii şi studenţii subiecte precum: *cum înveţi?/ cum citeşti?/ ce ai înţeles din acest film?/ ce atitudine ai faţă de un asemenea personaj?/ unde te afli tu faţă de acel copil despre care ai citit?/ care este succesiunea corectă a pregătirii lecţiilor?/ cum te verifici că ai înţeles cele citite?* Învăţarea **nu** trebuie să fie memorare. Temele pentru acasă trebuie să fie interesante, accesibile, un mijloc de a-i deprinde pe elevi să muncească independent şi să necesite o diversificare a surselor de informare. Un rol aparte revine temelor speciale, care au ca scop dezvoltarea aptitudinilor. Elevii se pregătesc de regulă la disciplinele preferate. Nu se recomandă să se înceapă pregătirea temelor imediat dupa înapoierea de la şcoală. Pentru a intra in dispoziţia de lucru, se vor efectua întâi temele cele mai interesante, apoi cele mai dificile, şi apoi cele mai uşoare. Întâi se învaţă lecţia, apoi se întemeiază temele**. Învăţarea nu are scopul numai de a ne introduce undeva, ea trebuie să ne permită să continuăm mai uşor în etapa următoare.**
(Bruner S.J.)
Obiectivele care pot fi urmărite în învăţământul şcolar, prin însuşirea metodelor şi muncilor de muncă intectuală, sunt:
Capacitatea de a se conduce şi de a se controla prin:
-deprinderea de a exprima un regim zilnic raţional şi de odihnă;
- folosirea plăcută şi inteligenta a timpului liber;
- cunoaşterea şi respectarea regulilor de psihoigiena muncii intelectuale;
Stăpânirea tehnicilor elementare ale muncii intelectuale:
-lectura eficientă;
- exprimarea corectă orală şi în scris;
-elemente de expresie şi creativitate;
- vorbirea în public;
-folosirea tehnicilor muncii cu cartea, luarea notiţelor;
- capacitatea de a opta motivat, în faţa mijloacelor de comunicare în masă;

-primii paşi în munca ştiintifică

Introducerea în roluri şi statute sociale:

-cunoaşterea de sine şi preorientare profesională;

-capacitatea de a coopera în echipa de lucru în activităţi productive;

Capitolul III; Îndrumări în tehnicile de bază

Acest capitol este dedicat realizării unei**: Lecturi eficiente**

Cartea rămâne mijlocul principal al răspândirii şi sitematizării, interpretării şi asimilării creatoare a cunoştinţelor, din toate domeniile ştiinţei, tehnicii, artei, culturii. Baza studiilor o constituie lectură eficientă, ceea ce se poate promova prin tehnicile citirii şi prin structurarea procesului de citire, **respectând anumiţi parametri**:

a. explorarea rapidă a conţinutului de studiat;
b. momentul chestionării, *la ce îmi poate fi util acest conţinut*? *cât de util îmi poate fi*? ;
c. citirea desfăşurată în gând, cu voce tare sau alternantă;
d. citirea eficientă sau recapitularea, revenirea la unele pasaje deja identificate printr-o consemnare;
e. ultimul moment al lecturării este cel al revenirii, pentru a revedea lucrurile (o recitire selectată);

Exerciţii de citire rapidă, constau în:

a. citirea rapidă şi cronometrarea (capacitatea de a citi 300 de cuvinte pe minut);

b. adnotări pe marginea cărţii;

c.abstragerea ideilor principale;

Tehnica notiţelor se referă la**:**

Materialul de cules

-abstragerea elementelor principale dintr-un pasaj dat (constă in identificarea unităţilor logice cuprinse într-o porţiune determinată a unui text tipărit, a unor comunicări orale vizuale, audiovizuale);

-transformarea informaţiilor şi ideilor altora, în exprimare scrisă proprie;

-selectarea ideilor cheie şi argumentelor fixându-le în cote-puncte;

Tehnica fişelor

Fişele trebuie redactate astfel încât să conţină un singur item, astfel încât:

- materialul fişelor trebuie să fie clar şi să reprezinte un întreg;
- materialul fiecărei fişe trebuie să fie reprezentativ pentru sursa din care a fost extras;
- fişa să fie întocmită astfel încât să se poată identifica sursa materialului preluat;
- dacă avem o structură a viitoarei lucrări este bine să o organizăm pe capitole şi subcapitole;

Planul tematic cuprinde:

- reconstituirea planului tematic al unei lucrări existente;
- elaborarea planului tematic al unei lucrări noi;

Redactarea lucrărilor curente, constă în a forma şi perfecţiona deprinderile de redactare curentă, logică, într-un stil limpede. Revizuirea primei redactări, este un pas esenţial în planificarea timpului necesar elaborarii unei lucrări scrise, cu conţinut profesional, literar, ştiinţific sau tehnologic.

Gândirea evaluativă

Procesul intelectual prin care formulăm judecăţi într-un scop determinat, asupra valorii unor activităţi materiale, idei, situaţii şi altele se

numeşte **evaluare**. Pentru a evalua controlabil, trebuie să ţinem cont de următoarele aspecte:

- eficienţă, aplicabilitate, relevanţă, claritate etc.

Metodele, tehnicile, procedeele evaluării reprezintă o muncă intelectuală complexă, care se învaţă în contact cu persoane calificate.

Însuşirea metodelor şi tehnicilor intelectuale cuprinse sub genericul **evaluare** se înscrie printre obiectivele de cel mai mare interes în munca intelectuală.

Capitolul IV. *Studiul individual şi în grup*

Termenul de **studiu** indică **o modalitate de a învăţa**. Prin **studiu** sunt vizate resurse ale gândirii, imaginaţiei creatoare, spiritului inventiv, ale moralităţii, ale conştiinţei cetăţeneşti. Prin studiu se îmbină reciproc prelucrarea, asimilarea şi creativitatea. Organizarea studiului individual şi în grup, începe cu organizarea locului de muncă intelectuală dar şi a timpului. Este indicat să se studieze în anumite momente ale zilei, după preferinţa fiecăruia, astfel încât rezultatele învăţării să fie eficiente.

Munca independentă a adolescentului, primeşte o mai mare valenţă, o mai mare putere de creaţie, dacă acesta îşi accentuează procesul cunoaşterii. Este recomandat să promovăm tinerilor elaborarea notiţelor, a însemnărilor din ceea ce au citit, despre autorii pe care i-au citit. Tinerii se autoobservă şi consemnează în jurnale, reflecţii în mod organizat această muncă individuală . Când un tânăr reuşeşte să citească, **nu** mult, doar două ore pe zi, dar zi de zi, în patru ani el devine cunoscător în specialitatea pe care a cultivat-o. **Secretul muncii intelectuale** şi a formării independenţei în studiu, îl constituie **continuitatea.**

O alta lege este cea a **concentrării.** Unele biografii, ale oamenilor de ştiinţă, descriu deprinderea de a începe citirea într-un moment în care atenţia este maximă. Este important să îndepărtăm factorii care ne distrag atenţia, şi să ne concentrăm pe ceea ce studiem.

Paşii studiului:

Învăţarea propriu-zisă, studiul ca atare, consta în:

-orice studiu implică operaţiile de cercetare ştiintifică fundamentale: **sinteză şi analiză, inductie şi deductie.**

-primii paşi ai studiului, poartă caracteristicile învăţării prin **preluare, întelegere şi descoperire**

-paşii următori, în realizarea studiului, sunt **accentuarea deliberată şi expresă a atitudinilor faţă de datele problemei, preluarea şi noua lor combinare în vederea găsirii soluţiei.**

Alţi paşi în procesul studiului individual şi în grup, sunt identificaţi prin momentele controlului şi autocontrolului. *De exemplu*: unii elevi stau cu cartea în faţă şi apoi declară că şi-au învăţat lecţia. Aceştia omit momenetele controlului şi autocontrolului. Momentele verificării implică o chestiune de etică, de simţ al răspunderii.

Există oameni şi grupuri de studiu care inventează în procesul învăţării procedeee noi. În procesul învăţării, realizarea succesului este foarte importantă. Momentul în care te-ai controlat, sau te-a controlat cineva, şi s-a constatat corectitudinea răspunsului, este de natură să stimuleze progresul făcut, acest lucru având valoare motivaţională, îndemnând la noi succese.

Tehnici de memorare

Memorarea înregistrează structuri organizate. Creierul nu reţine decât observaţii structurate, uitarea fiind cu atât mai rapidă, cu cât cunoştinţele n-au prezentat un caracter organizat. Pentru a reţine este nevoie de o ierarhizare.

Memoria este multiformă, functionează în mod discontinuu şi depinde de stările noastre afective. Pentru a reţine, e nevoie de o asociere a diferitelor tipuri de memorare, care se sprijină reciproc, pentru a reţine bine cele ce s-au învăţat, trebuie repetate după un repaos de aprox. 20 de ore. **Reţii uşor ceea ce iubeşti şi asimilezi prost ceea ce-ţi displace.**

Capitolul V ; *Pregătirea pentru examene şi concursuri*

Din acest capitol aflăm ce este un examen şi cum trebuie să ne pregătim pentru suţinerea lui.

Examenul este o modalitatea de testare a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor, prin care instituţia de învăţământ certifică promovarea sau absolvirea unor studii. Absolventul primeşte un certificat, o diplomă sau un act corespunzător care ii coferă dreptul de încadrare în câmpul muncii. Examenele au **funcţiile** de **testare** a rezultatele şcolare, de a **selecţiona** pe elevi, studenţi, cadidaţi şi de a contribui la **orientarea** acestora şcolară şi profesională. Un student conştiincios studiază pentru împlinirea unui rol în societate, nu neapărat pentru examene.

Reguli ce trebuie respectate în pregătirea examenelor şi în prezentarea la examene

Pregătirea examenelor e bine să se facă printr-o învăţare normală, continuă, pe întregul parcurs al semestrului sau anului.

- este indicat să se facă **note, conspecte, înregistrări**, care să servească unei rapide şi uşoare recapitulări pe etape
- învăţarea să fie însotită de **verificări, confruntări, analize** în laborator, în activitatea practică, în cercetare
- materia să fie **repartizată pe secvenţe mici**, pe cursuri, pe capitole
- în perioada propriu-zisă a examenelor, se va urmări **un regim de viaţă raţional**, cu un timp echilibrat, lipsit de excese
- nu învăţăm pentru a învăţa, învăţăm pentru a construi, pentru a ne realiza aptitudinile şi opţiunile şi a crea pe toate planurile ce ne sunt accesibile

Examenul oral trebuie să constituie prilejul unei **verificări** prin care se asigură dialogul planificat, dar şi neprevăzut dintre două personalităţi, în situaţii diverse şi totuşi cu obiective comune. Examenul oral, desfăşurat sub forma unei discuţii vii, autentice şi, nu formale, este o probă de cel mai mare interes pentru cunoaşterea pe mai multe planuri a candidatului.

Capitolul VI. *Lectura*

Activitatea de lectură a unui conţinut, ni se prezintă succint în acest capitol al cărţii.

A citi nu este o simplă acţiune mecanică de parcurgere a unor texte şi, eventual, de notare a unor idei, ci presupune o anumită pregătire, o tehnică şi un comportament adecvat. Prin lectură, omul încearcă să capteze şi să descifreze un mesaj care înseamnă determinarea unei semnificaţii. Un rol important în lectură, îl joacă memoria imediată sau de termen scurt care are

o putere de reţinere e unor informaţii de numai câteva secunde. Aceste tip de memorie ne ajută de pildă, să nu uităm începutul unei fraze când am ajuns spre sfârşitul ei. **Motivaţia** este un filtru ce nu lasă să treacă decât mesajele care ne interesează la un moment dat. Cu alte cuvinte, **adevărata lectură este o lectură motivată.**

Lectura şi bugetul de timp

Este imporatant să **ne planificăm timpul**, astfel încât rezultatele, capacitatea de muncă să fie mare. Este important faptul ca în lectura unei cărţi să se depună efort şi să fim atenţi. De asemenea, în timpul lecturii, este bine **să facem pauză la fiecare oră**, necesară destinderii, dezmorţirii (5-10 min). O altă regulă, cere **dozarea pe ore şi zile însotite de o riguroasă planificare a timpului** de studiu. A patra regulă, constă în **ore fixe de studiu şi o continuitate a activităţii** care să asigure păstrarea unui ritm egal.

Lecturile pe care le facem, trebuie să fie selective şi sistematice, a citi în acest fel, înseamnă a urmări în permanenţă legăturile logice dintre lecturile anterioare, prezente şi viitoare, a-ţi stabili un plan riguros de acoperire a temelor pe care le considerăm importante.

Capitolul VII. *Munca în bibliotecă*

Acest capitol ne învaţă cum trebuie să procedăm, atunci când pătrundem într-o sală de lectură, a unei biblioteci publice, şi cum trebuie să fructificăm, timpul petrecut în astfel de spaţii.

Nu putem întotdeauna să învăţăm acasă, poate că nu avem materialul documentar necesar, de aceea, este recomandat să se lucreze în biblioteci. **Biblioteca** este o instituie de educaţie şi progres, şi sprijină în mod activ procesul de învăţământ. Ne oferă posibilitatea unei documentări largi, datorită existenţei lucrărilor din numeroase domenii de studii.

Tehnicile de muncă intelectuală în bibliotecă, se perfectionează în permanenţă, deschizându-ne noi perspective în cercetare.

O problemă de care trebuie să se ţină seama în activitatea intelectuală în bibliotecă, este legată de îndrumarea metodică a lecturii studenţilor.

Capitolul VIII. *Metode şi tehnici de prelucrarea a informaţiilor*

Despre cum se preiau informaţiile, ce ne sunt necesare unui anumit studiu, aflăm parcurgând capitolul opt al cărţii în discuţie. Aşadar...

Există două căi de transmitere a informaţiei:

-**comunicarea directă** (în care informaţia se transmite **fără** intermediar, de la elementul producator la receptor)

-**comunicarea indirectă** în care informaţia se transmite fie în scris, înregistrată în documente (cărţi, reviste) , fie în alte moduri, înregistrări pe diferiţi purtători ai informaţiei (cd-uri, dvd-uri etc.)

Metodele de informare trebuie să se facă prin metodele de lucru şi, ca orice metodă, şi acestea trebuie învăţate. Prelucrarea informaţiei solicită trei paşi în realizarea componentei informaţiei individuale, astfel:

-informarea fundamentală
-informarea tematică
-informarea generală

Sursele de informare scrise, utilizate în mod curent, se împart în două mari categorii:
-primare
-secundare.

Capitolul IX; Introducerea în folosirea calculatorului

Din acest capitol, aflăm cum poate fi folosit calculatorul în realizarea unor studii, dar, pentru că la timpul editării acestei cărţi, (1979) calculatorul nu avea aşa amploare ca-n zilele de azi, nu voi prezenta prea mult această parte a cărţii, deoarece sunt informaţii incomplete. Dar, în carte, se aminteşte că:

Importanţa proceselor de comunicare şi informare

Aplicarea conceptelor informatice a dezvoltat **metoda modelării instrumentale** utilizată pe scara largă în cercetarea ştiintifică, pentru reprezentarea structurii şi desfăşurării fenomenelor şi proceselor urmărite.

Capitolul X; Lucrarile ştiintifice studenteşti

Despre cum se întocmeşte aceste lucrări, despre paşii ce trebuie parcurşi în finalizarea unui asemenea studiu, descoperim dacă vom parcurge ultimul capitol al cărţii.

Principalele forme de **lucrări ştiintifice**, efectuate de studenţi, sunt: **lucrarea de seminar, lucrările de cercuri şi sesiuni ştiintifice, de diplomă, articolele şi studiile publicate, individuale sau colective.**

În realizarea unei lucrari ştiintifice, trebuie să urmărim câteva **etape**:
-alegerea şi abordarea problemei de cercetare;
-întocmirea planului de cercetare;
-efectuarea cercetării experimentale;
-formularea tezelor principale, privind rezultatele obţinute şi redactarea lor;
-consultarea lucrării de către colegi şi specialişti;
-pregătirea lucrării destinate tiparului;

Metodele şi tehnicile intelectuale se restructurează neîncetat. Apar noi discipline şi se manifestă un puternic transfer al metodelor ştiintifice, tehnologice şi artistice, spre muncile social profesionale.

Tehnicile de muncă intelecuală cu cartea, şi prin carte, au virtuţi spirituale caracterizându-se prin modalităţi de sistematizare, aprofundare şi dezbatere, care nu au putut fi depăşite de nici un alt mijloc de răspândire a ştiinţelor artei etc.

Pentru cei ce predau sau învaţă tehnicile muncii intelectuale, procesul constă, după cum arăta Piaget în: **,, (...)** ***găsirea celor mai adecvate metode pentru a trece de la structurile spontane, neraţionale, la raţionamentele asupra unor asemenea structuri şi la transpunerea lor în teorie".***

Notă:

Această carte este uşor de citit, cuprinde noţiuni utile, nu doar pentru noi, studenţii, ci şi al celor care, prin prisma ocupaţiei lor, au nevoie să studieze, să înveţe permanent. Eu, personal, recunosc că nu am urmat aceste reguli de-a lungul vieţii mele, deoarece nu cunoşteam aceşti paşi, pe care i-am descoperit prin intermediul acestei cărţi, şi, de aceea, aş fi bucuroasă să recomand, viitorilor mei elevi, paşii corespunzători, pe care ar trebui să-i parcurgă în învăţare.

Recomand cu plăcere cartea **,,Metode şi tehnici de muncă intelectuală”,** deoarece poate fi considerată un îndrumar, fiind plină de recomandări pertinente şi uşor de aplicat.

Posted by Viju Cor